

KHAS CESD Enerji Haber Bülteni

Sayı 14
Temmuz-Ağustos 2020

Acı kaybımız “Prof. Dr. Osman Sevaioğlu”

2015-2018 yılları arasında CESD Danışma Kurulu üyeliğinde bulunan Prof.Dr. Osman Sevaioğlu'nun COVID-19 sebebiyle vefat haberini almanın derin üzüntüsünü yaşıyoruz. 8 Ağustos 2020 tarihinde kaybettiğimiz değerli hocamıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve enerji camiasına baş sağlığı dilekelerimizi iletiriz.

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger'in Karadeniz'deki doğal gaz keşfi üzerine açıklamaları

CESD Müdürü Prof.Dr. Volkan Ş. Ediger Karadeniz'de yapılan doğal gaz keşfiyle ilgili açıklamalarda bulundu. Keşfin ilan edildiği 22 Ağustos 2020 günü [Bloomberg TV](#), Haber Global, [BBC Türkçe](#) ve [Dünya Gazetesi](#) gibi televizyon ve youtube kanallarındaki programlara katılan Ediger, Karadeniz'deki hidrokarbon aramalarının gelişimi ile gaz keşfinin teknik ve ekonomik boyutları hakkında bilgi verdi. Yerli gemilerimizle gerçekleştirilen bu ilk keşfin Türkiye'de önemli bir başlangıç olacağını belirten Ediger, denizlerimizde yapılacak arama faaliyetleri için de milat niteliğinde olduğunu, bundan sonra atılacak sağlıklı adımlarla derin deniz arama ve üretim faaliyetlerinde önemli bir kazanım elde edileceğini belirtti.

Prof. Dr. Volkan Ediger Herkese Açık Online Kolokyum'a konuk oluyor

Kadir Has Üniversitesi tarafından düzenlenen Herkese Açık Online Kolokyum'un 9 Eylül'deki on altıncı toplantısının konuğu Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger olacak. Prof. Dr. Ediger “Yeni Güncelde Türkiye'nin Petrol ve Doğal Gaz Görünümü” başlığı altında değerlendirmelerde bulunacak. Katılım için Zoom uygulamasından **863-7419-1643** toplantı kimlik numarası kullanılabilir.

Enerji Verimliliğinde Stratejik İletişim Planı

CESD, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB) Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen enerji verimliliği stratejik iletişim planı konusundaki çalışmalar Haziran ayında tamamlandı. Geçtiğimiz ay basılı olarak yayınlanan Enerji Verimliliği Stratejik İletişim Planı'na ETKB'nin [websitesi](#)nden erişilebilir.

CESD'den Erasmus+ projesi

Prof. Dr. Meltem Ucal'ın Türkiye Koordinatörlüğünü üstlendiği, “ENGINE – Engineering Curricula Modernization in Renewable Energy in Albanian Universities” başlıklı Erasmus+ projesi kabul edildi. CESD bünyesinde yürütülecek olan projede ayrıca Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, Doç. Dr. Ahmet Yücekaya, Doç. Dr. Gökhan Kırkil ve Dr. Öğr. Üyesi Emre Çelebi araştırmacı olarak yer alıyor. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden on bir kuruluşun yer aldığı projenin toplam bütçesi 733,608 euro, süresi ise 36 ay olarak belirlendi.

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ**CESD HABER BÜLTENİ****Merkez Müdürü**

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Yönetim Kurulu

Doç. Dr. Gökhan Kırkil, Müdür Yardımcısı

Prof. Dr. Meltem Şengün Ucal

Doç. Dr. Ahmet Yücekaya

Dr. Öğr. Üyesi Emre Çelebi

Yayın Kurulu

Elif Güney

Hazal Mengi Dinçer

Hüseyin Ünal Albayrak

Mesut Can Yılmaz

Nisa Durdu

Salihe Kaya

Kadir Has Üniversitesi**Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma****Araştırma ve Uygulama Merkezi (CESD)**

Cibali Kampüsü

Kadir Has Caddesi,

34083 Cibali, İstanbul

<http://www.khas.edu.tr/>

Tel: +90 (212) 533 6532/4944

Sayı 14, Temmuz-Ağustos 2020

Acı kaybımız “Prof. Dr. Osman Sevaioğlu”	1
Prof.Dr. Volkan Ş. Ediger’in Karadeniz’deki doğal gaz keşfi üzerine açıklamaları	1
Prof.Dr. Volkan Ş. Ediger Herkese Açık Online Kolokyum’a konuk oluyor	1
Enerji Verimliliğinde Stratejik İletişim Planı	1
CESD’den yeni Erasmus+ projesi	1
Karadeniz’de gaz keşfi	3
Enerji ithalat faturası düşmeye devam ediyor	3
Avrupa Yatırım Bankası’ndan BOTAŞ’a kredi	3
Bakan Dönmez’den Doğu Akdeniz’le ilgili açıklamalar	3
Yeşil Tarife dönemi başlıyor	3
Türkiye’nin en büyük güneş teknolojileri fabrikası açıldı	3
100 adet yeni yeraltı barajı inşa edilecek	3
Ardeşen Belediyesi güneş enerjisi santrali kuracak	3
Kızderbent’te taş ocağına tepki	3
Koronavirüs, enerji endüstrisinin mitlerini çürütüyor	4
Suudi Arabistan Pakistan’a borç ve petrol arzını sona erdirdi	4
Uluslararası Enerji Ajansı Temiz Enerji Dönüşümleri Zirvesi düzenledi	4
Dünyanın en büyük nükleer füzyon projesine başlandı	4
Chevron Irak’ta keşif anlaşması yapıyor	4
Dünyanın en büyük enerji depolama sistemi California’da devreye alındı	4
Çin’de Offshore rüzgar enerjisi yatırımları dört kat arttı	4
AB, yenilenebilir kaynaklı elektrik üretime odaklandı	4
İngiltereli şirket 2021 yılına kadar dünyanın en verimli panellerini yapabilir	4
Almanya 2038’de kömürü tamamen terk edecek	4
Danimarka’da dünyanın en büyük rüzgar santralini inşa edecek	5
Türbin kanatlarını siyaha boyamak kuş ölümlerini yüzde 72 düşürüyor	5
Sıcak hava dalgası nedeniyle California’da planlı elektrik kesintileri	5
Angola Paris Anlaşması’nı onayladı	5
Dünya 30 yıldan kısa bir sürede 28 trilyon ton buz kaybetti	5
Referanslar	6

CESD**Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Araştırma ve Uygulama Merkezi**

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalışma yaptığı CESD’nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevresiyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinler arası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi’nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır. Bu amaçla merkezle koordineli bir biçimde Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma YL programı yürütülmektedir.

Enerji Haberleri

Karadeniz'de gaz keşfi¹

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Karadeniz'de Türkiye'nin münhasır ekonomik bölgesinde yer alan Sakarya sahasında Türkiye'nin en büyük doğal gaz sahasını keşfetti. Ereğli'nin 175 km kuzeyinde, 2 bin 117 metre su derinliği olan bölgede 20 Temmuz 2020 tarihinde başlatılan Tuna-1 arama kuyusunda 320 milyar metreküp (bcm) büyüklüğünde yeni bir gaz sahası keşfedildi. Kuyu, 2017'de TPAO envanterine katılan Fatih Derin Deniz Sondaj Gemisi tarafından delindi. 3 bin 250 m derinlikte olan kuyuda sondaj ve test çalışmaları devam etmekte. Kuyu hedef seviye olan 4 bin 525 m ulaştığında daha altta bulunan iki tabakada da gaz bulma ihtimalinin oldukça yüksek olduğu belirtildi. Bu müjdeli haber 22 Ağustos 2020 günü yapılan bir basın toplantısında Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuna açıklandı. Üç derin deniz sondaj gemisi ve iki sismik araştırma gemisiyle denizlerde yoğun bir hidrokarbon arama faaliyeti yürüten TPAO sondaj çalışmalarını Akdeniz'de de yoğunlaştırarak, Yavuz ve Fatih gemileriyle toplam 9 derin deniz sondajı gerçekleştirdi. Türkiye'nin bu yıl başında envanterine kattığı üçüncü sondaj gemisi Kanuni'nin ise Mersin'de bakım ve oranım çalışmaları sürüyor. Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından Kanuni'nin de sondaj çalışmalarına katılarak Doğu Akdeniz'de göreve başlaması planlanıyor.

Enerji ithalat faturası düşmeye devam ediyor²

Açıklanan dış ticaret istatistiklerine göre Türkiye'nin enerji ithalatı için ödediği fatura, 2020 Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 45,2 azalarak 1 milyar 572 milyon 718 bin dolar olarak gerçekleşti..

Avrupa Yatırım Bankası'ndan BOTAŞ'a kredi³

Avrupa Yatırım Bankası, BOTAŞ'a Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi (TANAP) için 270 milyon dolar kredi verdiğini açıkladı. 18 yıl vadeli olarak ödenecek kredinin TANAP için önemi büyük. Açıklanan yatırım kararının ardından açıklamalarda bulunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez TANAP'ın

Avrupa'nın enerji arz güvenliğinin çeşitlendirilmesinde önemli bir rol oynayacağını ifade etti.

Bakan Dönmez'den Doğu

Akdeniz'le ilgili açıklamalar⁴

Bakan Fatih Dönmez, Doğu Akdeniz'de yapılan sondaj çalışmalarıyla ilgili olarak Oruç Reis sismik araştırma ve Yavuz sondaj gemilerinin planlara göre çalışmalarına devam ettiklerini belirterek, "Bazı kuyularda gaz akışı gördük. Umut veren noktalarda sondaj kuyuları açacağız" açıklamasında bulundu. Dönmez, ayrıca, Türkiye'nin bölge hakkındaki tezlerinin uluslararası hukuka göre güçlü olduğunu da ifade etti.

Yeşil Tarife dönemi başlıyor⁵

Yenilenebilir kaynaklardan üretilen elektriği kullanmak isteyen vatandaşlar için "Yenilenebilir Tarife" olarak bilinen, Yeşil Tarife (YETA) geliştiriliyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, bu uygulamaya Ağustos ayı itibarıyla geçilebileceğini açıkladı. Yapılan açıklamada YETA'nın amacının yerli ve yenilenebilir enerjinin kullanımını teşvik etmek ve çevre duyarlılığı fazla olan vatandaşları yenilenebilir enerjiye yönlendirmek olduğu ifade edildi. Elektrik tüketiminin yenilenebilir kaynaklardan tercih eden ev ve işyerlerine sertifika düzenleneceği bilgisine de açıklamada yer verildi.

Türkiye'nin en büyük güneş teknolojileri fabrikası açıldı⁶

Türkiye'nin en büyük güneş paneli fabrikası 400 milyon dolarlık yatırımın ardından açıldı. Tek çatı altında faaliyet gösteren tam entegre güneş paneli tesisi ile güneş paneli ithalatının önemli oranda azaltılması hedefleniyor. Tesisin faaliyete geçmesiyle birlikte ilk etap panel üretiminin Konya Karapınar GES bölgesinde kullanılacağı ETKB tarafından açıklandı.

100 adet yeni yeraltı barajı inşa edilecek⁷

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü 'Yeraltı Barajları Eylem Planı'na istinaden 100 adet yeni yeraltı barajı yapılacağını

açıkladı. Yer üstüne inşa edilen klasik barajlara oranla daha düşük maliyetle inşa edilebilen yeraltı barajlarının yapımına, ülkemizde 70'li yıllarda başlandı ve günümüze kadar 10 civarında yeraltı barajı yapıldı. İzmir, Aydın, Mardin, Ankara, Konya, Çankırı, Malatya, Elazığ, Edirne, Tekirdağ, Bartın ve Balıkesir başta olmak üzere birçok şehirde yer altı barajı inşa edilmesi hedefleniyor. 100 projenin tamamlanmasıyla yaklaşık 50 milyon m³ su depolanacak, bu suyun tamamının içme suyuna tahsis edilmesi halinde, 600 bin kişiye içme suyu sağlanabilecek, tamamı sulamaya tahsis edilmesi halinde ise, 80 bin dekar arazi sulanabilecek ve yıllık 60 milyon liralık net zirai gelir artışı sağlanabilecek. Suyun, topoğrafyanın ve jeolojinin uygun olduğu alanlarda, çevre dostu yeraltı barajlarının yapımına devam edilecek.

Ardeşen Belediyesi güneş enerjisi santrali kuracak⁸

Rize'nin Ardeşen İlçesi ,Elmalık Mahallesi sınırları dahilinde Ardeşen Belediye Başkanlığı tarafından 2,86 MW kurulu güçte güneş enerjisi santrali kurulacak. Yaklaşık 8,4 milyon lira bedelli proje kapsamında yaklaşık 59 bin metrekarelik bir alanda kurulacak olan santralde üretilecek elektrik merkezi iletim sistemine verilmeden mahalli olarak kullanılacak.

Kızderbent'te taş ocağına tepki⁹

Yalova'nın Karamürsel ilçesine bağlı Kızderbent Mahallesi'nde sulama ve içme suyu barajlarına malzeme temin edilmesi amacıyla taş ocağı açılması planlanıyor. AKYA Proje Etüt Mühendislik Danışmanlık Ltd. Şti. tarafından hazırlanacak olan proje 91 bin 958 hektarlık bir alanı kapsıyor. ÇED süreci başlatılan projeye bölge halkı karşı çıkıyor. Aktoprak deresi üzerine yapılması planlanan taş ocağı dereyi kurutacağından bölgedeki tarım, hayvancılık ve doğal yaşamın bitmesine neden olacak. Ağır metallerle içme suyu kaynaklarını kirlenmesi ve bölgedeki hakim rüzgarların taş ocağından köye doğru esmesi sonucu solunum yolu hastalıklarına sebep olacağı gerekçesiyle halk sağlığını tehdit etmesi de söz konusu.

Enerji Haberleri

Koronavirüs enerji endüstrisinin mitlerini çürütüyor¹⁰

Enerji analistleri, koronavirüs salgınının petrol ve doğalgaz şirketlerine ciddi zararlar verdiğini belirtirken sektörün finansal zayıflığının ortaya çıktığını da ifade ediyor. Dünyanın en büyük petrol ve gaz şirketlerinden biri olan "Big Oil" grubu, koronavirüs önlemleri neticesinde Haziran ayına kadar olan üç aylık dönemde büyük zarar bildirdi. Koronavirüs salgınının yıkıcı ekonomik etkisi; büyük enerji şirketlerinin hissedarlarına yaptıkları kar payı dağıtımlarını azaltmasına ve borç seviyelerinin yükselmesine neden oldu.

Suudi Arabistan Pakistan'a borç ve petrol arzını sona erdirdi¹¹

Suudi Arabistan, Pakistan'a borç ve petrol arzını sona erdirdi. Gerilimin nedeni ise, Pakistan'ın, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) lideri Suudi Arabistan'ın Keşmir'de Hindistan'ın Müslümanlara uyguladığı baskıya ve zulme karşı tavrı almasını istemesi, Suudilerin ise bu isteğe karşı çıkması olarak gösteriliyor.

Uluslararası Enerji Ajansı Temiz Enerji Dönüşümleri Zirvesi düzenledi¹²

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından Temiz Enerji Dönüşümleri Zirvesi (Clean Energy Transitions Summit) düzenlendi. Zirveye Çin, ABD, Hindistan, Japonya başta olmak üzere birçok ülke bakan seviyesinde katıldı. Zirveye katılan bakanlar, koronavirüs krizinden sürdürülebilir ve dayanıklı bir çıkışın nasıl olacağını tartıştı. Katılımcılar ayrıca salgınının enerji sistemleri üzerindeki etkilerinin altını çizerek mevcut zorluklara rağmen temiz enerjiye geçişleri destekleyecek yollar bulmanın önemini vurguladı.

Dünyanın en büyük nükleer füzyon projesine başlandı¹³

20 milyar euro değerindeki ITER projesi kapsamında dünyanın en büyük nükleer füzyon reaktörünün montajına Fransa'da başlandı. İlk ultra-sıcak plazmanın 2025'te üretilmesi öngörülüyor. Projenin amacı güneşin enerji üretim şeklini taklit ederek kendi kendini ısıtan bir plazma üretmek ve bu füzyon enerjisinin ticari ölçekte üretilebileceğini göstermek. 150 milyon derece sıcaklıkta hidrojen atomlarını plazmanın içinde kaynaştırarak elde edilen enerji, nükleer bölünmeyle elde edilen enerjiden dört kat daha fazla, radyoaktif atık üretimi ise daha az olacak.

Chevron Irak'ta keşif anlaşması yapıyor¹⁴

Iraklı yetkililere göre, Chevron Corp., ABD'li şirketlerle bir dizi olası anlaşmanın parçası olan ve yıllarca süren istikrarsızlığa son vermek için Irak'ta petrol sahasına yatırım görüşmelerinde bulunuyor. Yetkililere göre Chevron ve Irak hükümeti, Irak'ın güneyindeki büyük petrol sahalarından birini geliştirmek için geçici bir mutabakat anlaşması imzalamayı planlıyor.

Dünyanın en büyük enerji depolama sistemi

California'da devreye alındı¹⁵

LS Power Development tarafından California'da yapılan 230 MW kapasiteli Gateway enerji depolama sistemi devreye alındı. Ağustos sonunda 250 MW kapasiteye çıkarılmasıyla, proje, Tesla'nın Avustralya'da kurduğu depolama sisteminin iki buçuk katı büyüklüğe ulaşmış olacak.

Çin'de Offshore rüzgar enerjisi yatırımları dört kat arttı¹⁶

Covid-19'un yarattığı ekonomik krize rağmen 2020'nin ilk yarısında yatırımcılar dünya çapında toplam değeri 35 milyar

dolar olan 28 yeni rüzgar çiftliğine yeşil ışık yakıldı. Bloomberg NEF'in hazırladığı rapora göre yatırımın artmasının nedenleri arasında kurulum maliyetlerin 2012'den beri üçte iki oranında düşmesi ve Çin'in offshore rüzgar projeleri için devlet desteğinin 2021 sonunda bitirecek olması da bulunuyor. Çin'deki offshore rüzgar projelerinin artmasına bağlı olarak Çin hala dünyanın en büyük yenilenebilir enerji pazarına sahip olmayı sürdürüyor. 2020'nin ilk yarısında Çin'de yapımına karar verilen 17 offshore rüzgar projesi bulunuyor.

AB, yenilenebilir kaynaklı elektrik üretime odaklandı¹⁷

İngiltere'deki iklim düşünce kuruluşu Ember tarafından açıklanan rakamlara göre, 2020'nin ilk altı ayında Avrupa'da ilk kez, yenilenebilir kaynaklardan üretilen elektrik miktarı fosil yakıtları geçti.

Söz konusu dönemde rüzgar, güneş, hidroenerji ve biyoenerji Avrupa Birliği'ne üye 27 ülkede elektriğin yüzde 40'ını üretti. Yapılan açıklamada beş yıl öncesine kadar Avrupa'da kömürden üretilen elektrik miktarının rüzgâr ve güneş enerjisinden üretilenin iki katı daha fazla olduğu belirtildi.

İngiltereli şirket 2021 yılına kadar dünyanın en verimli panellerini yapabilecek¹⁸

İngiltere'deki çatılarda, güneş gücünden daha fazla yararlanmak için 200 yıl önce keşfedilen bir kristali kullanarak yeni güneş enerjisi teknolojisi geliştirilmeye başlandı. Oxford merkezli bir güneş enerjisi teknolojisi firması, yılın sonunda dünyanın en verimli güneş panellerini üretmeye başlamayı ve gelecek yıl bunları satışa sunmayı hedefliyor. Şirket, yeni nesil güneş panellerinin perovskite adı verilen ince bir kristal malzeme katmanıyla kaplayarak geleneksel silikon bazlı güneş panellerinden neredeyse üçte bir daha fazla elektrik üretebileceğini açıkladı..

Enerji Haberleri

Almanya 2038'de kömürü tamamen terk edecek¹⁹

Almanya'da kömüre dayalı elektrik üretiminin son bulmasını hedefleyen yasa teklifi kabul edilerek yasalaştı. Yasayla, 22,8 GW'lık taş kömürü ile 21,1 GW'lık linyit kullanan termik santrallerin tamamının en geç 2038'de devreden çıkarılması hedefleniyor. Yasaya göre 2022 sonuna kadar olan dönemde 15 GW gücünde taş kömürü ve 15 GW gücünde linyit kullanan santral devreden çıkacak. Bununla birlikte bu dönemde hiçbir yeni kömürlü termik santrale izin verilmeyecek. Almanya yönetimi bu hedef kapsamında, kapanan santrallerin yatırımcılarına toplamda 4,35 milyar euro tazminat ödeyecek. Kömür madenciliğinin yapıldığı bölgelere ve işlerini kaybedecek kişilere yapılacak tazminat ödemelerinin bütçesi de 40 milyar euro olacak. Ülke, atılacak bu adımlar sayesinde 2030 yılı sera gazı emisyonlarının 1990 seviyesinin yüzde 55 altına inmesini, elektrik üretimindeki yenilenebilir enerji payının da yüzde 65'e ulaşmasını hedefliyor.

Danimarka dünyanın en büyük rüzgar santralini inşa edecek²⁰

Danimarka'nın en önemli enerji şirketlerinden bir olan Orsted, Tayvan'da rüzgar santrali inşa edeceğini duyurdu. Bu yatırım firmanın Tayvan'daki üçüncü açık deniz rüzgar projesi olacak. Proje faaliyete geçtiğinde toplamda 900 MW enerji üretiminin hedeflendiği açıklandı. Yapılan açıklamada, ayrıca, Tayvan Boğazı'nda inşa

edilecek bu projenin dünyanın en büyük yenilenebilir enerji tesisi olacağı ifade edildi.

Türbin kanatlarını siyaha boyamak kuş ölümlerini yüzde 72 düşürüyor²¹

Norveç kıyılarında yapılan bir araştırmaya göre, aynı rüzgar çiftliğinde bulunan boyasız türbinlere kıyasla, siyaha boyanmış türbin kanatlarının çarpmalardan kaynaklı kuş ölümlerini yüzde 71,9 azalttığını ortaya koydu. Fish and Wildlife Service firmasının tahminlerine göre, hızla genişleyen rüzgar endüstrisi ABD'de yılda yaklaşık 250 bin kuşun ölümüne neden oluyor.

Sıcak hava dalgası nedeniyle California'da planlı elektrik kesintileri²²

California'da baş gösteren sıcak hava dalgası ile iklimlendirme cihazlarının kullanımı artış gösterdi. Bu yüzden elektrik talebini karşılayamayan şebekeden başlangıçta 500 MW güç atılarak yaklaşık 75 bin hanenin elektriği kesildi.

Angola Paris Anlaşması'nı onayladı²³

Angola 2015'te imzaladığı Paris İklim Anlaşması'nı onaylayarak yürürlüğe koydu. Geçtiğimiz beş yılda iklim politikalarını geliştirip güncel salım verilerini sağlayan ulusal gözlem sistemiyle birlikte iklim gözlemevi kuran Afrika'nın ikinci büyük

petrol üreticisi Angola, iklim krizi ve koronavirüs pandemisine rağmen, BM İklim Değişikliği Departmanı'na ulusal iklim planını 2020 sonuna kadar sunmayı hedefliyor. Paris İklim Anlaşması'nı onaylamayan ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu yedi ülkenin küresel salımlara toplam katkısı ise yüzde 4'ü buluyor.

Dünya 30 yıldan kısa bir sürede 28 trilyon ton buz kaybetti²⁴

Birleşik Krallık'taki bilim insanları, yükselen sera gazı salımlarıyla tetiklenen küresel ısınma sebebiyle kutuplardaki, dağlardaki ve buzullardaki buz katmanlarının ne kadarının eridiğini hesaplamak için uydu görüntülerini kullanarak gerçekleştirdiği araştırma sonucuna göre, 1994 yılından bu yana Dünya'nın yüzeyinde toplam 28 trilyon ton buzun yok olduğu ortaya çıktı.

Leeds Üniversitesi, Edinburgh Üniversitesi ve Londra Üniversitesi'nden bilim insanları, buz kaybı seviyesinin sarsıcı boyutlarda olduğunu ve eriyen buzullar ve buz katmanları sebebiyle yükselen deniz seviyesinin bu yüz yılın sonuna kadar bir metreye ulaşabileceğini ifade ettiler.

Leeds Üniversitesi'nden Isobel Lawrence, "Buz kaybının yüzde 54'ü deniz buzlarından ve buz sahanlığındandı. Bunlar, suda yüzerler ve erimeleri deniz seviyesinin yükselmesine katkıda bulunmaz. Kalan yüzde 46'lık erime suyu karadaki buzullardan ve buz tabakalarından geliyor ve deniz seviyesinin yükselmesine katkıda bulunuyor" açıklamasında bulundu.

Referanslar

1. "Türkiye tarihindeki en büyük doğal gaz keşfini Karadeniz'de yaptı", Anadolu Ajansı, 21 Ağustos 2020
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/turkiye-tarihindeki-en-buyuk-dogal-gaz-kesfini-karadenizde-yapti/1949239>
2. "Enerji İthalatı Faturası Haziran'da Yüzde 45 Azaldı.", BloombergHT, 29 Temmuz 2020
<https://www.bloomberght.com/enerji-ithalati-faturasi-haziran-da-yuzde-45-azaldi-2261041>
3. Murat Temizer, "Avrupa Yatırım Bankası'ndan BOTAS'a 270 milyon dolarlık kredi", AA, 28 Temmuz 2020
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/avrupa-yatirim-bankasindan-botasa-270-milyon-dolarlik-kredi/1924578>
4. "Enerji Bakanı'ndan Doğu Akdeniz açıklaması", Sözcü, 25 Ağustos 2020
<https://www.sozcu.com.tr/2020/ekonomi/enerji-bakanindan-dogu-akdeniz-aciklamasi-6005581/>
5. "Enerjide 'Yeşil Tarife' Dönemi Ağustos'ta Başlıyor", ETKB, 3 Temmuz 2020
<https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=621>
6. "Kalyon Güneş Teknolojileri Fabrikası Açılış Töreni", ETKB, 19 Ağustos 2020
<https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=672>
7. "100 Adet Yeni Yeraltı Barajı İnşa Edilecek", Enerji Portalı, 20 Ağustos 2020
<https://www.enerjiportal.com/dsi-100-adet-yeni-yeralti-baraji-insa-edilecek/>
8. "Rize Ardeşen Belediyesi güneşten ürettiği elektriği kullanacak", Enerji Günlüğü, 18 Ağustos 2020
<https://www.enerjigunlugu.net/rize-ardesen-belediyesi-gunesten-urettigi-elektrigi-kullanacak-38647h.htm>
9. Elif Ünal, "Kızderbent'te açılmak istenen taş ocağı bölgedeki tarım ve hayvancılığın sonunu getirecek", Yeşil Gazete, 18 Ağustos 2020
<https://yesilgazete.org/blog/2020/08/17/kizderbente-acilmak-istenen-tas-ocagi-bolgedeki-tarim-ve-hayvanciligin-sonunu-getirecek/>
10. Sam Meredith, "The coronavirus pandemic is debunking some long-held myths of the energy industry", CNBC, 12 Ağustos 2020
<https://www.cnbc.com/2020/08/12/oil-how-the-coronavirus-is-debunking-myths-of-the-energy-industry.html>
11. "Saudi Arabia ends loan and oil supply to Pakistan over its criticism of OIC on Kashmir", Middle East Monitor, 10 Ağustos 2020
<https://www.middleeastmonitor.com/20200810-saudi-arabia-ends-loan-and-oil-supply-to-pakistan-over-its-criticism-of-oic-on-kashmir/>
12. "40 Ministers from around the world gather to address the world's energy and climate challenges" IEA, 9 Temmuz 2020
<https://www.iea.org/news/40-ministers-from-around-the-world-gather-to-address-the-world-s-energy-and-climate-challenges>
13. Damian Carrington, "World's largest nuclear fusion project begins assembly in France", The Guardian, 28 Temmuz 2020
<https://www.theguardian.com/environment/2020/jul/28/worlds-largest-nuclear-fusion-project-under-assembly-in-france>
14. Benoit Faucon, Isabel Coles, Michael R. Gordon, "Chevron Pursues Exploration Deal in Iraq", The Wall Street Journal, 17 Ağustos 2020
<https://www.wsj.com/articles/chevron-pursues-exploration-deal-in-iraq-11597677403>
15. Brian Eckhouse, "World's Biggest Battery Project Comes to Power-Hungry California", Bloomberg, 19 Ağustos 2020
https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-08-19/world-s-biggest-battery-project-comes-to-power-hungry-california?cmpid=socialflow-twitter-business&utm_source=twitter&utm_campaign=socialflow-organic&utm_content=business&utm_medium=social
16. Jillian Ambrose, "Offshore wind energy investment quadruples despite Covid-19 slump", The Guardian, 13 Temmuz 2020
<https://www.theguardian.com/environment/2020/jul/13/offshore-wind-energy-investment-quadruples-despite-covid-19-slump>
17. Llewellyn King, "Avrupa'da Yenilenebilir Kaynaklı Elektrik Üretimi Fosil Yakıtları Geçti", DEK, 19 Ağustos 2020
<https://www.dunyaenerji.org.tr/avrupada-yenilenebilir-kaynakli-elektrik-uretimi-fosil-yakitlari-gecti/>
18. "UK firm's solar power breakthrough could make world's most efficient panels by 2021", The Guardian, 15 Ağustos 2020
<https://www.theguardian.com/business/2020/aug/15/uk-firms-solar-power-breakthrough-could-make-worlds-most-efficient-panels-by-2021>
19. "Almanya'nın kömürü terk tarihi yasalaştı", Yeşil Ekonomi, 7 Temmuz 2020
<https://yesilekonomi.com/almanyanin-komuru-terk-tarihi-yasalasti/>
20. Anmar Frangoul, "Orsted inks huge renewable energy deal with semiconductor giant TSMC", CNBC, 10 Temmuz 2020
<https://www.cnbc.com/2020/07/10/orsted-inks-huge-renewable-energy-deal-with-semiconductor-giant-tsmc.html?&qsearchterm=energy>
21. Heather Richards and David Ferris, "Study: Black turbine blades reduced bird mortality by 72%", E&E News, 25 Ağustos 2020
<https://www.eenews.net/stories/1063712423>
22. Dale Kasler and Daniel Kunt, "Rolling blackouts hit California electricity grid for first time since 2001 energy crisis", The Sacramento Bee, 14 Ağustos 2020
<https://www.sacbee.com/news/local/article244979910.html>
23. "Chloé Farand, "Angola ratifies Paris Agreement promising more ambitious climate plan", Climate Home News, 13 Ağustos 2020
<https://www.climatechangenews.com/2020/08/13/angola-ratifies-paris-agreement-promising-ambitious-climate-plan/>
24. Robin Mckie, "Earth has lost 28 trillion tonnes of ice in less than 30 years", The Guardian, 23 Ağustos 2020
<https://www.theguardian.com/environment/2020/aug/23/earth-lost-28-trillion-tonnes-ice-30-years-global-warming>